

Sluňákoviny

únor 2012

sluňákovský zpravodaj

Zimní den na Sluňákově

**aneb masopustní veselí (nejen)
pro rodiče s dětmi, 18. února
2012, od 10–15 hodin**

Přijďte s námi oslavit svátek hodování, tancovaček, vepřových hodů a barevných masek. Den, kdy je potřeba se dosyta najíst, abychom měli dostatek sil na následující postní období. Čekat na vás bude bohaté občerstvení i něco dobrého na zahřátí.

S masopustním Koblížkem se vydáme do světa, kde na něj čekají masopustní maškary, hrnce plné vůní, medvědí honička, výroba pestrobarevných masek nebo návštěva statku. Nebude chybět ani ohýnek, který zahřeje zkřehlé ruce a možná naplní i hladová břicha. Jak dopadne Koblížkovo putování? Přijďte a uvidíte.

Sluňákov v roce 2012

Činnost Sluňákova je zaměřena především na ekologickou výchovu pro školy. Pro žáky a studenty připravují pracovníci Sluňákova denní i týdenní výukové programy, ve kterých se snaží rozvíjet jejich znalost přírodních dějů a citlivost ke krajině. Nápady, které nasbírají při realizaci školních vzdělávacích programů, potom předávají učitelům na mnoha školeních a seminářích, které pro ně připravují. Učitelé je pak dále uplatňují ve své vlastní výuce.

Sluňákov v letošním roce také nabízí bohatý program pro veřejnost. Například pro rodiče s dětmi je na 18. února připraven den plný her a poznávání přírody. Dobrovolníci připravili program, který prostřednictvím vyprávění o Koblížku propojuje aktivity Sluňákova s obecním masopustním veselím.

Dospělí s dětmi se dále mohou zúčastnit putování za bobry společně s jedním z největších znalců jejich života u nás i v zahraničí, biologem Vlastimilem Kostkanem. Na cestě z Hynkova do Horky najdou známky bobřího života po zimním období a zároveň se budou moci potěšit krásou jarního lužního lesa (17. 3.).

Mezi nejúspěšnější akce pro veřejnost patřila v loňském roce Soví noc. Letos se uskuteční znovu, a to 23. 3. Paní Věra Malátková opět ukáže všem přítomným sovy ze stanice pro handicapované živočichy a na večerní procházce se potom bude Jaroslav Koleček snažit přilákat horecké kalouse a puštíky.

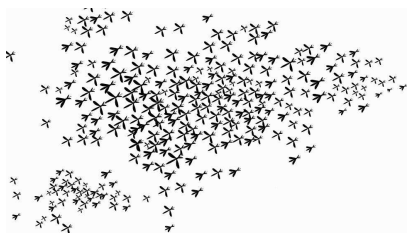
Pestrý program pro veřejnost nabídnou dubnové Ekologické dny Olomouc (EDO). Lidé se budou moci setkat například s Jiřinou Šiklovou, Cyrilem Höschlem, Václavem Bělohradským, Tomášem Sedláčkem a mnoha dalšími významnými osobnostmi našeho veřejného života. V programu EDO nechybí ani výlety, výstavy a oblíbený prvomájový Ekojarmark na Horním náměstí v Olomouci s divadlem pro děti, spoustou stánků a bohatým hudebním programem (například Peter Lipa, Tomáš Kočko, ASPM a další).

V roce 2012 se začne budovat v okolí nízkoenergetického domu v Horce nad Moravou park, který umožní návštěvníkům blíže poznat obdivuhodnou přírodu Litovelského Pomoraví. Výcházkový okruh areálem ozdobí výtvarné instalace předních českých umělců. Sluňákov se snažil po jednání s místními občany uchovat cvičné fotbalové hřiště, které bylo vybudováno na pozemcích Sluňákova. Původní projekt byl s ohledem na uchování této plochy upraven tak, aby se dotkl fotbalového využití naprosto minimálně. Větší zásah bude jen dočasný, to když se bude nadzemní vedení elektrického proudu stěhovat pod zem. Po dostavbě areálu v roce 2013 bude sloužit Dům přírody Litovelské Pomoraví všem návštěvníkům, samozřejmě také obyvatelům Horky, včetně možnosti pro obohacení výuky v místní škole a školce.

V letošním roce bude dále vydána kniha o historii a současnosti Sluňákova s názvem „Neobyčejnost přirozenosti“. Zájemci by ji měli od dubna dostat na recepci turisticko informačního centra na Sluňákově v Horce.

Michal Bartoš, ředitel

Odkazy na dokumenty ČT najdete na www.slunakov.cz v menu napsali o nás.

Švestkový den

V sobotu 24. září 2011 proběhl na Sluňákově již tradiční den pro rodiny s dětmi, který byl tentokrát ve znamení švestek. Fialové ovoce přilákalo do Horky nad Moravou přes 1650 návštěvníků z blízkého i dalekého okolí. Kdo s sebou přinesl vlastnoručně vytvořenou švestkovou pochoutku s receptem, byl navíc ušetřen placení vstupného a mohl se hned vydat na průzkum připravených stanovišť a dalšího programu. Děti lákala hlavně hravá stanoviště s úkoly, díky kterým se postupně stávaly švestkovými odborníky. Nejprve se malí výzkumníci zaměřili na průzkum pecek – zkoumali jejich letové vlastnosti, poslouchali jaké dělají zvuky a přiřazovali je k různým druhům ovoce. Nadšeně pak pokračovali dál, aby přišli na to, jak se z pecek stanou stromy nebo co objeví v kompostu pro švestku. V slalomu pak prověřovali tvarové vlastnosti zralých švestek a následně hodnotili jejich chuť. Nenechali stranou ani problém s chorobami a škůdci, a tak si každý pro jistotu vytvořil vlastního švestkového červíka. Na konci velkého výzkumu čekalo na všechny malé i velké švestkové výzkumníky sladké překvapení v podobě sušené švestky v čokoládě.

Odpočinout a načerpat nové síly pak všichni mohli u písňohraní se Zdeňkou Fridrichovou, ve výtvarné dílně Kukyho kamarádi, u sledování pohádek Divadla Tramtarie nebo při vycházce do lužního lesa. V několika malých stáncích bylo možné koupit regionální produkty z Hané. Kdo měl zájem, mohl si dokonce u jednoho z nich vytvořit svůj vlastní výrobek z vlny. Mnozí však místo odpočinku zvolili návštěvu sportovního dne v areálu místní školy, cyklovýlet po usedlostech výtvarníků nebo putování na koni a kolobrndě k Lovecké chatě. Díky velkému zájmu dětí i rodičů se dveře Sluňákova pro návštěvníky zavřely až po páté hodině a spolu s nimi se odkutálely také zbylé švestky do sudu na Sluňákovskou pálenku.

Recepty

ze Švestkového dne

Obrácený švestkový koláč

Ingredience: 5 vajec, 25 dkg cukru krupice, 25 dkg polohrubé mouky, 7,5 lžic oleje, 7,5 lžic teplé vody, ½ prášku do pečiva, 1 kg švestek, cukr krystal, vanilkový cukr, máslo (na pomazání).

Plech vyložíme pečícím papírem, hodně pomazáme máslem a vysypeme cukrem. Švestky rozpůlíme, nakrájíme na měsíčky a hustě naskládáme na plech. Můžeme ještě pocukrovat. Žloutky vyšleháme s cukrem do pěny, přidáme olej a teplou vodu, pak mouku s práškem do pečiva, nakonec sníh z bílků. Těsto rozetřeme na švestky a dáme péct. Po upečení plech vyklopíme a sundáme pečící papír. Můžeme pocukrovat nebo dát šlehačku.

Báleše

Ingredience: 600 g hrubé mouky, 65 g moučkového cukru, 35 g droždí, 3,2 dl mléka, 1 vejce, špetka soli, 2 lžice másla, mletý mák, 100 g povidel, 6 lžic práškového cukru, 1dl oleje (na smažení).

Mouku prosejeme, přidáme rozdrobené droždí, cukr, špetku soli a rozklepneme vejce. Do směsi přilijeme vlažné mléko a důkladně vypracujeme jemné těsto, necháme ho pod utěrkou nakynout. Pak rozdělíme lžicí na malé bochánky. Uděláme z nich placky, které necháme ještě na válu krátce nakynout. Báleše smažíme ve slabší vrstvě tuku. Můžeme je péct také přímo na plotně. Po upečení báleše potřeme máslem. Nakonec na ně patří lžice povidel, cukr a mák.

Sluňákov se představuje –

Horečtí Sluňákovci

Iva Vykrutová

stará se o kuchyň a pořádek na Sluňákově

Co nám o sobě prozradila ...

V Horce nad Moravou bydlím již od svého narození. Prožila jsem zde pěkné dětství a ráda vzpomínám také na prázdninové měsíce strávené u babičky na Šumavě. Po základní škole jsem se vyučila zahradnicí na Střední zemědělské škole v Zábřehu. Pracovala jsem pak jako prodavačka květin. Na Sluňákově působím od roku 2008. Volný čas trávím nejčastěji s rodinou. Ráda jezdím na kole (pozn. red.: do práce dokonce celoročně ☺) a luštím křížovky. Mezi moje koníčky patří také pečení (pozn. red.: což je velká výhoda pro všechny mlsné kolegy sluňákovce ☺).

A ještě pár otázek...

Co Tě po ránu nejvíce potěší?
„Že vstanu,“ odpovídá Iva se smíchem. „Hlavně pěkné počasí.“

Čím Tě Tvoje práce naplňuje?
„Souhlasím se Zuzkou která v minulém čísle uvedla: Líbí se mi Sluňákov jako takový a jsem ráda, že mohu být jeho součástí.“

A co si na ní užíváš?
„Když z návštěvníků Sluňákova cítím spokojenost a pochvalují si příjemné prostředí a dobré jídlo. Těší mě, že se sem rádi vrací.“

pokračování na další straně

Táborové léto se Sluňákovem

Stanový tábor v podzemí

Začátkem srpna jsme jako každý rok společně s 40ti táborníky a 20ti vedoucími a instruktory vyrazili vstříc letním táborovým dobrodružstvím, tentokrát do údolí říčky poblíž Bystřice nad Pernštejnem. Táborový příběh Ztracený svět v podzemí byl inspirován stejnojmennou knihou autorů Gordona a Williamse. I když příjezd na tábor byl blátivý a déšť nás provázel celou dobu, všichni táborníci hravě zvládli všechny nástrahy počasí i táborová dobrodružství. Putovali jsme po stopách ztraceného vědce a dostali se do podzemí, kde jsme objevili rozvinutou civilizaci a svět pro nás pozemšťany plný neznámého. Podařilo se nám vyzrát na všechny nástrahy a společně zabránit výrobě jedu, který by mohl ohrozit naše lidstvo.

Letošní prázdniny opět pořádáme letní stanový tábor, který proběhne stejně jako loni na tábořišti pod hradem Aueršperk nedaleko Bystřice pod Pernštejnem v termínu 22. 7.–4. 8. 2012. Pokud byste se k nám rádi přidali a prožili s námi zajímavá letní dobrodružství, více informací a přihlášku získáte na Sluňákově u Soni Hrachové – sona.hrachova@slunakov.cz.

Živelný příměstský tábor

V druhé půli července se na Sluňákově odehrával velký cestovatelský příběh příměstského tábora. Cestovali jsme po zeměkouli a objevovali jsme rozmanité sporty z různých koutů světa. Vyzkoušeli jsme si jich celou řadu. Splouvali jsme řeku Moravu na raftu, běhali orientační běh s opravdovými profesionálními čipy, troufli jsme si i na jógu a překonali jsme překážky na rallye Dakar. Nakonec sice nikdo nevyhrál, ale všichni jsme se zúčastnili. Letos o prázdninách se s dětmi, které přijedou na sluňákovský příměstský tábor, vypravíme do doby ledové. Jestli se nám podaří rozluštit záhadnou malbu, kterou nám zanechali zjistíme sami na vlastní kůži od 6. do 10. srpna 2012. Pokud byste se k nám chtěli přidat, více v jeskyni naši předkové, ulovit mamuta k obědu nebo rozdělat oheň bez sirek, to informací a přihlášku získáte na Sluňákově u Romany Pálkové – romana.palkova@slunakov.cz.

Putovní tábor

V srpnu jsme se spolu s odrostlými oddílovými mládežníky opět vypravili na putovní tábor. Zázitek z vícedenního putování krajinou těžko něčím nahradit, kdo to zná snad ví o čem mluvím. Vcelku náhodou jsme si vybrali hřeben Velké Fatry, jako pro začátek nepříliš náročné pohoří. Přálo nám počasí, v době kdy v nížinách bylo nesnesitelné vedro, nahoře na horách občas zavál i osvěžující větřík. Zažili jsme krásné výhledy, osamocené noční tábořiště, romantickou chatu pod Borišovom a salaš pod Suchým vrchom. A nakonec krmelec a dvojí koupání v ledovém potoce Blatnické doliny. Obávám se však, že si během putování nikdo moc nečistil zuby. Kartáčky jsme měli neustále v ruce a podle toho vypadaly. Každý musel být neustále ve stěhu s obavou, že kartáček třeba při zavazování tkaničky na vteřinu odloží a uslyší od svého hlídače: „jseš mrtvej!“ Přežila nás sotva půlka.

Co se dělo na Sluňákově v roce 2011...

Začátek nového roku je dobrou příležitostí k ohlédnutí se za tím uplynulým. Co všechno se na Sluňákově v roce 2011 událo?

První sluňákovskou akcí pro veřejnost byl 22. ledna Bobří den, který navštívily stovky rodin. Dospělí i děti se zde dozvěděli spoustu informací o velkém hlodavci a jeho životě ve volné přírodě, vyzkoušeli si řadu aktivit, her a výtvarného tvoření uvnitř i venku. Bavit se lidé mohli také u divadelního představení amatérského divadla Štěk z Hranic.

12. března na jarní Výcházce za bobry z Hynkova do Horky mělo 96 účastníků možnost se přesvědčit, jak bobří hospodařili v zimě a jak se probouzí jarní příroda v Litovelském Pomoraví.

Nedlouho po nich do Pomoraví vyrazila 2. dubna i skupinka cyklistů na jarní cyklovýlet.

V dubnu proběhl již dvacátý první ročník ekologického festivalu plného kultury, výletů, výstav a informací o přírodě a jejím bohatství, o vztahu člověka a krajiny, kterou obývá, EKOLOGICKÉ DNY OLOMOUČ (EDO) 2011. Loňské ekologické dny nesly tentokrát podtitul O Zemi v čase tří krizí aneb Společná porada o světě, ve kterém prožíváme tři krize najednou: environmentální, sociální a ekonomickou. Ve dnech 12.–17. dubna probíhaly besedy s odborníky, které nabízely od ekologických témat, přes sociologická a filozofická až po ta aktuální, která hýbou světem. Besed se zúčastnili Václav Bělohradský, Stanislav Komárek, Cyril Höschl, David Storch, Václav Žák, Ilona Švihlíková, Zdeněk Kratochvíl, Ladislav Šerý, Tomáš Tožička, Přemysl Rut, Zdeněk Pinc, Pavel Nováček, Lubor Kysučan a další. V průběhu EDO se konaly také již tradičně oblíbené vycházky do přírody a okolní krajiny. Celý festival přilákal téměř 13 000 návštěvníků a završil ho Ekojarmark na Horním náměstí s řemeslnými trhy, přehlídkou environmentálních organizací a doprovodnými koncerty kapel Žamboši, Blue Effect, Jarret a dalšími.

Hned po prázdninách se na Sluňákově sešlo 110 zájemců o bližší seznámení s tajemnými nočními živočichy. Druhého září v rámci Netopýří noci, kterou provázal RNDr. Jiří Šafář, na ně totiž čekalo promítání filmu Netopýři ve tmě a krátká procházka noční přírodou s detektorem, jehož pomocí lze zachytit (ultra) zvuky netopýřů.

pokračování na další straně

Jakub Shrbený

správce budovy a biocentra

Co nám o sobě prozradil ...

Narodil jsem se v Kaplici zhruba před třiceti lety, ale vítr života mě zavál do Chomoutova, kde jsem prožil převážnou část mládí. Po civilní službě v Hnutí Duha jsem začal pracovat jako servisní technik hardwaru v Olomouci, kam jsem se též přestěhoval. Po třech letech mě zaujala nabídka práce na pozici správce v nově vznikajícím domě Sluňákova. Byl jsem nadšen rozmanitostí práce, kterou bych tam měl zastávat, takže po jednoduchém rozhodování a projití konkurzem jsme s ženou opustili v podstatě vše v původním bytě v Olomouci a začali od nuly na Sluňákově, kde nyní i bydlíme ve správcovském bytě. Ve volném čase rád hraji na kytaru, občas čtu, bavím se u PC s linuxem nebo vrtáním se v elektronice.

A ještě pár otázek...

Co tě po ránu nejvíce potěší?
„Když vstanu a vidím a slyším, jak se příroda kolem mne také probouzí, východ slunce...“

Čím tě tvoje práce naplňuje?
„Tou již zmiňovanou rozmanitostí pracovní náplně a také, že pracuji v organizaci, která se zabývá výchovou dětí. Když mají děti program a já jdu kolem a vidím jejich nadšení z výuky, to mě potěší.“

pokračování na další straně

A co si na ní užíváš?

„Jak to všechno pěkně funguje jako celek. Víím, že Sluňákov je výsledkem dobré práce všech na jednotlivých pozicích, ať už je to lektorování, infocentrum, kuchyň, provoz či ředitelská pozice. A jak se to všechno doplňuje a prolíná a výsledek si pak užívají všichni – jak pracovníci tak návštěvníci Sluňákova. To je super, ne?“

Jiří Popelka

turistické informační centrum
a ekoporadna

Se Sluňákovem jsem se potkal při studiu Ochrany přírody v Olomouci S manželkou Jířou žijeme v malém domku v horeckém podhradí, máme tři děti. Zájmy jako cestování čtení knih a poslouchání hudby se postupně přirozeně zmenšily ve prospěch času věnovanému rodině, domu a střídavě úspěšnými pokusy vypěstovat něco na zahrádce.

Co tě po ránu nejvíce potěší?

„Když se Štěpánek, Mariánek a Anička probudí s dobrou náladou a těší se do školky a na nový den. A potom pravidelná rodinná snídaně.“

Čím tě tvoje práce naplňuje?

„To že pracuji nedaleko oboru, který jsem vystudoval, který mě zajímá a umožňuje vidět smysl.“

A co si na ní užíváš?

„Ranní projížďku na kole, krásný výhled z okna, radost když se zrodí nějaký nápad, když vidím zaujetí dětí i dospělých na sluňákovských programech a pochopitelně úsměvy všech Sluňákovských děvčat.“

28. září proběhla pro všechny milovníky hub a houbaření, pro ty kteří se sběrem hub začínají i pro ty zkušené Svatováclavská vycházka na houby. Více než 30 houbařů amatérů provedl Ing. Jiří Lazebníček, vedoucí mykologické poradny Vlastivědného muzea v Olomouci.

Nesmíme zapomenout také na zářijový Švestkový den pro rodiny s dětmi, o kterém se také dozvíte více na straně 2.

A co ještě na Sluňákově mimo jiné proběhlo?

- 7 Ekovečerů pro 619 účastníků na ekologicko-filozofická témata v Divadle Hudby v Olomouci
- 21 seminářů, které navštívilo 497 pedagogů
- 17 3–5 denních výukových pobytových programů pro 584 žáků
- 252 denních výukových programů pro 5146 žáků MŠ, ZŠ a SŠ
- 4 metodické poštovní rozesílky materiálů pro 58 MŠ v síti Mrkvička a dalších 6 rozesílek pro 86 ZŠ a SŠ v síti M. R. K. E. V
- Odpadová olympiáda ve Smetanových sadech pro žáky 4.–6. tříd na téma odpady a 4 Dny Země v Botanické zahradě pro žáky MŠ a ZŠ
- Turistické informační centrum navštívilo 1994 návštěvníků a 775 jich absolvovalo komentovanou prohlídku nízkoenergetickým domem

Oddíl Tuláček

Je začátek roku 2012 a já mohu s nadšením prohlásit, že s oddílem Tuláčků na Sluňákově vstupujeme do jeho třetího roku působení. Letošní rok jsme se s dětmi vydali po cestě řeky, kterou jsme pojmenovali složením začátečních písmen našich jmen „Fasmembenk“. Každý týden hledáme nové části velké mapy naší řeky, které nám mohou napovědět, co se bude na schůzce odehrávat. Zatím nás řeka provedla po vodopádech a peřejích, tůňkách s obojživelníky nebo lužním lesem. Kromě poznávání také hrajeme hry, které prověří naši rychlost či mysl, kreslíme či něco vyrábíme a nebo si zpíváme. S dětmi se snažíme být často venku a objevovat tajemství přírody v ní samotné. Společné chvíle trávíme v okolí Sluňákova a dokonce jsme se vydali i do vzdálenějších končin, do Tereziina údolí u Náměstě nad Oslavou. Vánoce s oddílem se již tradičně nesly ve znamení nocování na Sluňákově. Kromě předání dárečků jsme vyráběli ozdoby na stromček především z vosku a to jak včelího tak vosku z voňavých svíček.

Oproti loňskému roku došlo k částečné změně složení vedoucího týmu, kdy Martu Předotovou vystřídala také Marta, tentokrát Munduchová. Při starém zůstal čas i místo schůzek, a to vždy ve středu od 15.15 do 16.40 na Sluňákově. Oddíl navštěvují žáci od 1. do 4. třídy a rádi přivítáme i další členy. V případě zájmu se obraťte na vedoucí oddílu.

Barbora Chmelinová, vedoucí oddílu
bara.chmel@gmail.com.

Zveme Vás

Ekologické dny Olomouc 20. 4.-1. 5. 2012 – besedy, koncerty, výstavy, vycházky, ekojarmark na Horním náměstí a mnoho dalšího, bližší informace a podrobný program najdete na www.slunakov.cz.

Ekologické večery v Divadle hudby – Gorily bez mlhy (Jiří a Dana Šafářovi) v úterý 21. února 2012.

Dny pro rodiče s dětmi – Zimní den na Sluňákově aneb masopustní veselí v sobotu 18. února 2012, Putování Sluňákovskou krajinou aneb 20 let Sluňákova pro děti v sobotu 15. září 2012.

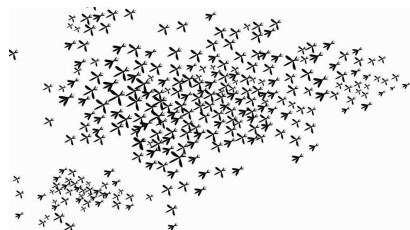
Výlety do přírody – Vycházka za Bobry z Hynkova do Horky v sobotu 17. března 2012, Soví noc na Sluňákově v pátek 23. března 2012, Svatováclavská vycházka na houby 28. září 2012.

Nabízíme Vám

Ekologická poradna – poradenství se zaměřením na odpady, ekologické stavitelství, šetrné spotřebitelství a domácnost.

Sluňákovský obchůdek – drobné občerstvení, biopotraviny, Fairtrade výrobky, informační a vzdělávací materiály (zajišťujeme i jejich distribuci) i drobné výrobky od místních řemeslníků. Otevírací doba: duben–září denně 10–17 hodin.

Ubytování a pronájem prostor – pro veřejnost, pro víkendové pobyty dospělých, dětí, organizací, pro pořádání firemních i soukromých akcí, seminářů, kurzů a podobně. K dispozici je ubytování s kapacitou 44 lůžek, polyfunkční sál s kapacitou do 120 míst a další prostory. Je tu pro vás i půjčovna jízdních kol a raftů.

Ministerstvo životního prostředí

SKANSKA

